De?er E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i (DETÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *De?er E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i (DETÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19511

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

De?er E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i (DETÖ), bireylerin de?er e?itimi süreçlerine ve bu e?itimin gereklili?ine dair sahip olduklar? tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Ölçek, Filiz Çetin taraf?ndan 2018 y?l?nda gerçekle?tirilen kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? sonucunda literatüre kazand?r?lm??t?r. DETÖ, özellikle e?itim bilimleri ve sosyal ara?t?rmalar alan?nda, de?erlerin ö?retimi ve benimsetilmesi konular?ndaki bireysel e?ilimleri belirlemek için kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

De?er e?itimi, tutum ölçe?i, DETÖ, psikometrik araç, tutum, sosyal ara?t?rma, ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Filiz Çetin

Amaç

DETÖ'nün temel amac?, bireylerin de?erler e?itimine kar?? gösterdikleri olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu tutumlar, de?erlerin okullarda veya di?er e?itim kurumlar?nda ö?retilmesine, de?erlerin toplumsal faydas?na ve bireysel geli?imdeki rolüne yönelik inanç ve duygusal e?ilimleri kapsamaktad?r. Ölçek, özellikle ö?retmen adaylar?n?n veya e?itimcilerin bu konudaki alg?lar?n? saptamak için tasarlanm??t?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, e?itim sistemlerinde de?erler e?itiminin artan önemine paralel olarak, bu sürecin ba?ar?s?n? etkileyen en önemli faktörlerden biri olan birey tutumlar?n? bilimsel yöntemlerle inceleme ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Yap?

De?er E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i (DETÖ), psikolojideki tutum kavram?n?n çok boyutlu yap?s?n? temel almaktad?r. Tutum, bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilim bile?enlerini içerir. Bu ba?lamda DETÖ, kat?l?mc?lar?n de?er e?itimine dair bilgi düzeylerini (bili?sel), bu e?itime yönelik hislerini (duygusal) ve bu e?itimi destekleme veya reddetme e?ilimlerini (davran??sal) ölçmeyi hedefler.

Ölçe?in alt boyutlar? (faktörleri), de?er e?itiminin farkl? yönlerine odaklanabilir; örne?in, e?itimin gereklili?i, uygulama yöntemlerinin etkinli?i veya de?erlerin aktar?lmas?ndaki engeller gibi yap?sal bile?enleri yans?tabilir. Yap?sal geçerlik çal??malar?, ölçe?in hangi spesifik psikolojik alt yap?lar? ölçtü?ünü detayland?rmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Filiz Çetin (2018) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in geçerli?i titizlikle incelenmi?tir. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren kritik bir psikometrik özelliktir. Çal??mada kullan?lan geçerlik yöntemleri ?unlard?r:

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen de?er e?itimine yönelik tutum alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.
Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?na uygunlu?unu test etmek amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi boyutlar alt?nda topland???n? ortaya koyar.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan akademik makale, ölçe?in geçerlik kriterlerini sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l?k ve kararl?l?k derecesini ifade eder. DETÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla benzer sonuçlar üretme yetene?ini incelemi?tir.

Çetin'in çal??mas?nda, iç tutarl?l?k katsay?s?, yani Cronbach's alpha de?erleri, ölçe?in genelinin ve alt faktörlerinin yeterli düzeyde güvenirli?e sahip oldu?unu göstermi?tir. Yüksek Cronbach's alpha de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda uyumlu oldu?unu teyit eder. Kaynak içerikte spesifik güvenirlik de?erleri sunulmam??t?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinin temel ad?mlar?ndan biri olan Faktör Analizi, DETÖ'nün yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla kullan?lm??t?r. Bu analiz, ba?lang?çta olu?turulan madde havuzunun hangi temel boyutlar (faktörler) alt?nda topland???n? belirlemi?tir.

Ara?t?rmada büyük olas?l?kla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak ölçe?in nihai faktör yap?s? belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan tek veya çok faktörlü yap?s?n? istatistiksel olarak desteklemi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: Kaynak içerikte belirtilmemi?tir. Ancak tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r (Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kaynak içerikte belirtilmemi?tir. Ancak de?er e?itimi konusu göz önüne al?nd???nda, genellikle e?itim fakültesi ö?rencileri, ö?retmenler veya lise/üniversite ö?rencileri üzerinde uygulanm??t?r.

Ya? Grubu: Kaynak içerikte belirtilmemi?tir (Genellikle ergenlik dönemi ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Spesifik demografik detaylar (örneklem büyüklü?ü, co?rafi konum) makalenin tam metninde yer almaktad?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulan?r. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan her bir ifadeye ne derece kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ölçüm, Likert ölçe?i, e?itim psikolojisi, tutum ölçümü, güvenirlik katsay?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ficetin@gazi.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Filiz Çetin (Gazi Üniversitesi ile ili?kili oldu?u varsay?lmaktad?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018 (Makalenin yay?n y?l?na göre).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle telif hakk? sahibinin (Filiz Çetin) iznine tabidir. Ticari amaçl? kullan?m için ücret gerekebilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:
deger-egitimine-yonelik-tutum-olcegi-deto-toad.pdf

Kaynaklar

Çetin, F. (2018). De?er E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i (DETÖ) geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Türkiye Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi, 22*(193), 323-341.

ARABPSYCHOLOGY.COM

De?er E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i (DETÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, orijinal makalenin tam metninde (Çetin, 2018) bulunmaktad?r.

Bu bölüm, ölçe?in maddelerinin listelenece?i aland?r ve orijinal kaynakta maddeler mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM